

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY**

Wersja jawna

Bydgoszcz, 27 grudnia 2023 r.

Znak: RBG.611.1.2022.MB-Sz

DECYZJA NR RBG -13/2023

I. Na podstawie art. 23c ust. 1 w zw. z art. 23b ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1689 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy stosowanych przez Krajowy Projekt Energetyczny spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą Toruniu za niedozwolone, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje, że stosowane przez Krajowy Projekt Energetyczny spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą Toruniu, postanowienia wzorców umowy o treści:

1. Zleceniobiorca zwolniony będzie z dotrzymania terminu określonego w §5, bez skutków obciążających Zleceniobiorcę oraz bez konieczności zmiany umowy w razie:

- przerwy w prowadzeniu robót spowodowanej warunkami atmosferycznymi uniemożliwiającymi prowadzenie robót zewnętrznych,(...)
- warunków atmosferycznych niepozwalających na bezpieczne wykonanie montażu.

(§ 5 ust. 3 pkt 1 i 3 wzorca umowy Umowa .../.../.../2020 na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej o mocy ...kWp w miejscowości... - wersja obowiązująca od dnia 31 marca 2020 r.)

2. Do rozstrzygania ewentualnych sporów wynikających z niniejszej Umowy właściwym będzie sąd powszechny miejscowo i rzeczowo właściwy dla Zleceniobiorcy.

(§ 7 ust. 2 wzorca umowy Umowa .../.../.../2020 na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej o mocy ...kWp w miejscowości... - wersja obowiązująca od dnia 31 marca 2020 r.)

stanowią postanowienia niedozwolone, o których mowa w art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2023 r. poz. 1610 ze zm.), a ich stosowanie stanowi naruszenie art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r, poz. 1689 ze zm.) i zakazuje ich wykorzystywania,

oraz po zobowiązaniu się przez Krajowy Projekt Energetyczny spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Toruniu do podjęcia działań zmierzających do usunięcia trwających skutków ich stosowania, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązuje Krajowy Projekt Energetyczny spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Toruniu do:

- A. zwrotu konsumentom kosztów poniesionych w związku z zastosowaniem przez Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu postanowienia umownego, wskazanego w punkcie I.1 oraz I.2. niniejszej decyzji, w terminie 30 dni od otrzymania od konsumentów dokumentów potwierdzających ich poniesienie,
- B. indywidualnego poinformowania konsumentów będących stronami umów zawartych na podstawie wzorców umów zawierających klauzule zakwestionowane w punkcie I. sentencji niniejszej decyzji, o wydanej w sprawie decyzji i wynikających z niej konsekwencjach prawnych. Niniejsze zobowiązanie dotyczy wszystkich konsumentów, których umowy są wykonywane (aktywne) w dacie wydania niniejszej decyzji oraz konsumentów, których umowy zostały już wykonane. Zobowiązanie dotyczy również konsumentów, w których umowach znajdują się klauzule tożsame pod względem normatywnym z klauzulami zakwestionowanymi w punkcie I. sentencji niniejszej decyzji.

Treść informacji będzie brzmieć następująco:

Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. oświadcza, że stosowane przez spółkę klauzule umowne wskazane w prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr RBG - 13/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. zostały uznane za niedozwolone i zakazano ich wykorzystywania wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z Krajowym Projektem Energetycznym sp. z o.o. umowę z tymi klauzulami. Pełna treść decyzji (wraz ze wskazaniem klauzul uznanych za niedozwolone) znajduje się pod adresem (...) [adres strony internetowej UOKiK z opublikowaną treścią decyzji]. Skutkiem uznania postanowienia umownego za niedozwolone jest jego bezskuteczność względem konsumenta będącego stroną umowy.

Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. wskazuje, że klauzule umowne uznane za niedozwolone znajdowały się w umowie na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej.

W zawartej z Panem/Panią umowie za niedozwolone uznane zostały następujące postanowienia umowne:

- § _ ust. _ : „_____”;
- § _ ust. _ : „_____”.

Spółka zobowiązuje się do zwrotu poniesionych przez konsumenta kosztów związanych z zastosowaniem zakwestionowanych postanowień, o których mowa w decyzji Prezesa UOKiK Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia dotyczącej uznania postanowień wzorca umowy za niedozwolone w terminie 30 dni od dnia przedłożenia dokumentów potwierdzających fakt poniesienia kosztów związanych z zastosowaniem postanowień, o których mowa w ww. decyzji. Konsument może złożyć wniosek o zwrot kosztów poprzez wiadomość e-mail lub wysłanie listu. Wniosek ten powinien zawierać imię, nazwisko konsumenta, dane do kontaktu, numer umowy zawartej ze spółką lub miejsce wykonania umowy, wysokość poniesionej szkody, a także numer konta bankowego. Wraz z wnioskiem konsument zobowiązany jest do przedłożenia dokumentu potwierdzającego poniesienie kosztów związanych ze stosowaniem przez spółkę postanowień zakwestionowanych przez Prezesa UOKiK. Spółka wskazuje dane do kontaktu w powyższym celu:

- adres e-mail: klauzuleniedozwolone@krajowyprojekt.pl

- adres do kontaktu listownego: Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o.

ul. Przedzamcze 8 lok. 305

87-100 Toruń z dopiskiem „KLAUZULE NIEDZOWOLONE”

Przekazanie konsumentom, o których mowa powyżej, informacji powinno nastąpić:

- a) za pośrednictwem wiadomości e-mail - na ostatni adres e-mail konsumenta znany Krajowemu Projektowi Energetycznemu sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu, w terminie 1 (jednego) miesiąca od dnia uprawomocnienia się decyzji,
- b) na ostatni znany Krajowemu Projektowi Energetycznemu sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu adres korespondencyjny konsumenta w sytuacji w której Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu nie posiada adresu e-mail konsumenta, w terminie 2 (dwóch) miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji.
- c) przy zastosowaniu czcionki i szaty graficznej standardowo używanych przez Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu w korespondencji z konsumentami,
- d) przez lub za pośrednictwem Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu lub następcy prawnego, ze wskazaniem nazw dawnej i nowej, w przypadku zmiany nazwy Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu, jej przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem.

Ponadto Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. zobowiązuje się nadać ww. informacji następujące cechy:

- tam gdzie korespondencja z konsumentem odbywa się w sposób mailowy link do adresów stron internetowych należy zmienić na opis np. „decyzja Prezesa UOKiK dostępna jest na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w zakładce Prawo/Decyzje Prezesa UOKiK”,
 - przesłana do konsumentów indywidualna informacja zostanie uzupełniona o konkretne postanowienia wzorca umowy, które dotyczą zawartej przez konsumenta umowy,
 - miejsce oznaczone kwadratowym nawiasem Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu uzupełni stosowną treścią.
- C. złożenie na swojej stronie internetowej oświadczenia o uznaniu za niedozwolone postanowień wzorców umowy (na dzień wydania decyzji strona ta jest dostępna pod adresem <https://krajowyprojekt.pl>). Oświadczenie to zostanie umieszczone na ww. stronie w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji nakładającej to zobowiązanie, na okres sześciu miesięcy.

Link przekierowujący do oświadczenia w brzmieniu „Prawomocna decyzja Prezesa UOKiK Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. dotycząca uznania postanowień wzorca za niedozwolone” będzie znajdował się na głównej stronie Spółki w jej górnej części. Poniżej parametry techniczne linku:

- Treść linku wpisana w czarną ramkę: Prawomocna decyzja Prezesa UOKiK Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. dotycząca uznania postanowień wzorca za niedozwolone.
- Czcionka: Lato black
- Rozmiar: 13
- Kolor czcionki: czerwony (kod szesnastkowy RGB #FF0000) na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff)
- Interlinia: maksymalnie 1,15

Treść oświadczenia będzie brzmieć następująco:

Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. oświadcza, że stosowane przez spółkę klauzule umowne wskazane w prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. zostały uznane za niedozwolone i zakazano ich wykorzystywania wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z Krajowym Projektem Energetycznym sp. z o.o. umowę z tymi klauzulami. Pełna treść decyzji (wraz ze wskazaniem klauzul uznanych za niedozwolone) znajduje się pod adresem (...) [adres strony internetowej UOKiK z opublikowaną treścią decyzji]. Skutkiem uznania postanowienia umownego za niedozwolone jest jego bezskuteczność względem konsumenta będącego stroną umowy.

Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. wskazuje, że klauzule umowne uznane za niedozwolone znajdowały się w umowach na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej.

Spółka zobowiązuje się do zwrotu poniesionych przez konsumenta kosztów związanych z zastosowaniem zakwestionowanych postanowień, o których mowa w decyzji Prezesa UOKiK Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. dotyczącej uznania postanowień wzorca umowy za niedozwolone w terminie 30 dni od dnia przedłożenia dokumentów potwierdzających fakt poniesienia kosztów związanych z zastosowaniem postanowień, o których mowa w ww. decyzji. Konsument może złożyć wniosek o zwrot kosztów poprzez wiadomość e-mail lub wysłanie listu. Wniosek ten powinien zawierać imię, nazwisko konsumenta, dane do kontaktu, numer umowy zawartej ze spółką lub miejsce wykonania umowy, wysokość poniesionej szkody, a także numer konta bankowego. Wraz z wnioskiem konsument zobowiązany jest do przedłożenia dokumentu potwierdzającego poniesienie kosztów związanych ze stosowaniem przez spółkę postanowień zakwestionowanych przez Prezesa UOKiK. Spółka wskazuje dane do kontaktu w powyższym celu:

- adres e-mail: klauzuleniedozwolone@krajowyprojekt.pl

- adres do kontaktu listownego: Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o.

ul. Przedzamcze 8 lok. 305

87-100 Toruń z dopiskiem „KLAUZULE NIEDZOWOLONE”

Miejsce oznaczone kwadratowym nawiasem Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu uzupełni stosowną treścią.

Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. zobowiązuje się nadać ww. oświadczeniu następujące cechy:

- Czcionka: lato light
- Kolor czcionki: czarny (kod szesnastkowy RGB #000000) na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff)
- Rozmiar czcionki: 13
- Pozostałe cechy:
 - ✓ w ramce o rozmiarze nie mniejszym niż 1150 px x 350 px,
 - ✓ tekst oświadczenia rozpoczynający się od górnej granicy ramki,
 - ✓ interlinia maksymalnie 1,15,
 - ✓ ramka widoczna od razu na ekranie po wejściu na stronę Spółki (na dzień wydania decyzji strona ta jest dostępna pod adresem <https://krajowyprojekt.pl>),
 - ✓ adres strony internetowej UOKiK z opublikowaną treścią decyzji w formie hiperlinka przekierowującego na stronę UOKiK z właściwą decyzją,

- ✓ w przypadku zmiany adresu, pod jakim dostępna jest strona internetowa Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu, oświadczenie, zostanie opublikowane na każdej innej stronie internetowej zastępującej adres <https://krajowyprojekt.pl/>,
- ✓ w przypadku zmiany nazwy Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu, jej przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, publikacja zostanie zrealizowana odpowiednio przez lub za pośrednictwem Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu lub następcy prawnego, ze wskazaniem nazw dawnej i nowej.

D. złożenie na polskim koncie Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu na portalu społecznościowym Facebook: <https://www.facebook.com/> (na moment wydawania niniejszej decyzji działającym pod nazwą Krajowy Projekt Energetyczny - odnawialne źródła energii dla każdego) oświadczenia o uznaniu za niedozwolone postanowień wzorców umowy. Oświadczenie to zostanie umieszczone w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji i powinno być utrzymywane przez okres sześciu miesięcy od daty jego opublikowania oraz powinno być:

- napisane standardową, domyślną czcionką o wielkości zwyczajowo używanej do tworzenia komunikatów na wskazanym portalu społecznościowym,
- fragment: „prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r.” będzie stanowić hipertączę prowadzące do podstrony internetowej w domenie uokik.gov.pl z wyszukiwarką decyzji Prezesa UOKiK (na moment wydania decyzji https://decyzje.uokik.gov.pl/bp/dec_prez.nsf),
- opublikowane na innym polskojęzycznym profilu w serwisie Facebook prowadzonym przez Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu, w przypadku zmiany profilu Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu do czasu zakończenia realizacji obowiązku,
- zrealizowane odpowiednio przez lub za pośrednictwem Przedsiębiorcy lub następcy prawnego, ze wskazaniem nazw dawnej i nowej, w przypadku zmiany nazwy Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu, jej przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem,
- do treści oświadczenia na jego końcu dodane zostaną znaczki internetowe w formie poniższych hashtagów: „#KPE, #UOKiK, #decyzjaUOKiK”,

Treść oświadczenia będzie brzmieć następująco:

Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. oświadcza, że stosowane przez spółkę klauzule umowne wskazane w prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. zostały uznane za niedozwolone i zakazano ich wykorzystywania wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z Krajowym Projektem Energetycznym sp. z o.o. umowę z tymi klauzulami. Pełna treść decyzji (wraz ze wskazaniem klauzul uznanych za niedozwolone) znajduje się pod adresem (...) [adres strony internetowej UOKiK z opublikowaną treścią decyzji]. Skutkiem uznania postanowienia umownego za niedozwolone jest jego bezskuteczność względem konsumenta będącego stroną umowy.

Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. wskazuje, że klauzule umowne uznane za niedozwolone znajdowały się w umowach na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej.

Spółka zobowiązuje się do zwrotu poniesionych przez konsumenta kosztów związanych z zastosowaniem zakwestionowanych postanowień, o których mowa w decyzji Prezesa UOKiK Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. dotyczącej uznania postanowień wzorca umowy za niedozwolone w terminie 30 dni od dnia przedłożenia dokumentów potwierdzających fakt poniesienia kosztów związanych z zastosowaniem postanowień, o których mowa w ww. decyzji. Konsument może złożyć wniosek o zwrot kosztów poprzez wiadomość e-mail lub wysłanie listu. Wniosek ten powinien zawierać imię, nazwisko konsumenta, dane do kontaktu, numer umowy zawartej ze spółką lub miejsce wykonania umowy, wysokość poniesionej szkody, a także numer konta bankowego. Wraz z wnioskiem konsument zobowiązany jest do przedłożenia dokumentu potwierdzającego poniesienie kosztów związanych ze stosowaniem przez spółkę postanowień zakwestionowanych przez Prezesa UOKiK. Spółka wskazuje dane do kontaktu w powyższym celu:

- adres e-mail: klauzuleniedozwolone@krajowyprojekt.pl

- adres do kontaktu listownego: Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o.

ul. Przedzamcze 8 lok. 305

87-100 Toruń z dopiskiem „KLAUZULE NIEDZOWOLONE”

Miejsce oznaczone kwadratowym nawiasem Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu uzupełni stosowną treścią.

E. złożenie na polskim koncie Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu na portalu społecznościowym Instagram: https://www.instagram.com/krajowy_projekt_energetyczny (na moment wydawania niniejszej decyzji działającym pod nazwą krajowy_projekt_energetyczny) oświadczenia o uznaniu za niedozwolone postanowień wzorców umowy. Oświadczenie to zostanie umieszczone w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji i powinno być utrzymywane przez okres sześciu miesięcy od daty jego opublikowania oraz powinno być:

- napisane standardową, domyślną czcionką o wielkości zwyczajowo używanej do tworzenia komunikatów na wskazanym portalu społecznościowym,
- fragment: „prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r.” będzie stanowić hipertączę prowadzące do podstrony internetowej w domenie uokik.gov.pl z wyszukiwarką decyzji Prezesa UOKiK (na moment wydania decyzji https://decyzje.uokik.gov.pl/bp/dec_prez.nsf),
- opublikowane na innym polskojęzycznym profilu w serwisie Instagram prowadzonym przez Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu, w przypadku zmiany profilu Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu do czasu zakończenia realizacji obowiązku,
- zrealizowane odpowiednio przez lub za pośrednictwem Przedsiębiorcy lub następcy prawnego, ze wskazaniem nazw dawnej i nowej, w przypadku zmiany nazwy Krajowego Projektu Energetycznego sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu, jej przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem,
- do treści oświadczenia na jego końcu dodane zostaną znaczniki internetowe w formie poniższych hashtagów: „#KPE, #UOKiK, #decyzjaUOKiK”,

Treść oświadczenia będzie brzmieć następująco:

Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. oświadcza, że stosowane przez spółkę klauzule umowne wskazane w prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. zostały uznane za niedozwolone i zakazano ich wykorzystywania wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z Krajowym Projektem Energetycznym sp. z o.o. umowę z tymi klauzulami. Pełna treść decyzji (wraz ze wskazaniem klauzul uznanych za niedozwolone) znajduje się pod adresem (...) [adres strony internetowej UOKiK z opublikowaną treścią decyzji]. Skutkiem uznania postanowienia umownego za niedozwolone jest jego bezskuteczność względem konsumenta będącego stroną umowy.

Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. wskazuje, że klauzule umowne uznane za niedozwolone znajdowały się w umowach na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej.

Spółka zobowiązuje się do zwrotu poniesionych przez konsumenta kosztów związanych z zastosowaniem zakwestionowanych postanowień, o których mowa w decyzji Prezesa UOKiK Nr RBG-13/2023 z dnia 27 grudnia dotyczącej uznania postanowień wzorca umowy za niedozwolone w terminie 30 dni od dnia przedłożenia dokumentów potwierdzających fakt poniesienia kosztów związanych z zastosowaniem postanowień, o których mowa w ww. decyzji. Konsument może złożyć wniosek o zwrot kosztów poprzez wiadomość e-mail lub wysłanie listu. Wniosek ten powinien zawierać imię, nazwisko konsumenta, dane do kontaktu, numer umowy zawartej ze spółką lub miejsce wykonania umowy, wysokość poniesionej szkody, a także numer konta bankowego. Wraz z wnioskiem konsument zobowiązany jest do przedłożenia dokumentu potwierdzającego poniesienie kosztów związanych ze stosowaniem przez spółkę postanowień zakwestionowanych przez Prezesa UOKiK. Spółka wskazuje dane do kontaktu w powyższym celu:

- adres e-mail: klauzuleniedozwolone@krajowyprojekt.pl
- adres do kontaktu listownego: Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o.

ul. Przedzamcze 8 lok. 305

87-100 Toruń z dopiskiem „KLAUZULE NIEDZOWOLONE”

Miejsce oznaczone kwadratowym nawiasem Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu uzupełni stosowną treścią.

II. Na podstawie art. 23c ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1689 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy stosowanych przez Krajowy Projekt Energetyczny spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Toruniu za niedozwolone, w toku którego Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że stosowane przez Krajowy Projekt Energetyczny spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Toruniu, postanowienia wzorców umowy opisane w pkt. I sentencji niniejszej decyzji stanowią postanowienia niedozwolone, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na Krajowy Projekt Energetyczny spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Toruniu obowiązek złożenia informacji o realizacji zobowiązania, o którym mowa w pkt. I sentencji niniejszej decyzji, poprzez:

- 1) przedstawienie Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydruków zrzutów z ekranu dokumentujących:
 - a. zamieszczenie na stronie <https://krajowyprojekt.pl/> linku przekierowującego do oświadczenia, o którym mowa w punkcie I.C. niniejszej decyzji
 - b. publikację oświadczenia, o którym mowa w punkcie I.C. niniejszej decyzji na stronie www.KrajowyProjektEnergetyczny.pl/komunikat/,
 - c. publikację oświadczenia, o którym mowa w punkcie I.D. niniejszej decyzji na portalu społecznościowym Facebook,
 - d. publikację oświadczenia, o którym mowa w punkcie I.E. niniejszej decyzji na portalu społecznościowym Instagram,
 - 2) przedstawienie Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów egzemplarza oświadczenia, o którym mowa w punkcie I.B. niniejszej decyzji oraz udokumentowanie jego przekazania w formie wiadomości elektronicznej dla 3 (trzech) konsumentów wraz z określeniem całkowitej liczby konsumentów, którym takie oświadczenie zostało w tej formie przekazane,
 - 3) przedstawienie Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów egzemplarza oświadczenia, o którym mowa w punkcie I.B. niniejszej decyzji oraz udokumentowanie jego wysyłki pocztą tradycyjną dla 3 (trzech) konsumentów wraz z określeniem całkowitej liczby konsumentów, którym takie oświadczenie zostało w tej formie przekazane,
 - 4) wskazanie Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w ilu przypadkach konsumenci zwrócili się o zwrot poniesionych przez nich kosztów wynikających ze stosowania zakwestionowanych w pkt. I. decyzji postanowień; jak również wyjaśnienie w ilu przypadkach wnioski konsumentów zostały rozpatrzone pozytywnie, a w ilu przypadkach negatywnie,
 - 5) określenie precyzyjnych terminów związanych z realizacją zobowiązania, o którym mowa w punkcie I. sentencji niniejszej decyzji, w tym ze wskazaniem daty początkowej i końcowej podjęcia określonych działań,
- w terminie 7 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „Prezes UOKiK”, „Prezes Urzędu” lub „organ ochrony konsumentów”) w dniu 13 sierpnia 2021 r. - postanowieniem Nr RBG-42/2021, na skutek informacji otrzymanych od Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Wąbrzeźnie - wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy na skutek działań dotyczących świadczenia usług sprzedaży i montażu instalacji fotowoltaicznych, podejmowanych przez Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu (dalej: „Spółka” lub „Przedsiębiorca”) nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone lub naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W toku tego postępowania Prezes UOKiK uzyskał od Spółki wszystkie wzorce umowne stosowane od początku rozpoczęcia przez Przedsiębiorcę działalności gospodarczej

(tj. od dnia 31 marca 2020 r.), w tym aktualnie stosowane. Organ ochrony konsumentów poddał analizie dokumenty przesłane przez Przedsiębiorcę. Na podstawie analizy przedstawionych przez Przedsiębiorcę na etapie postępowania wyjaśniającego informacji i dokumentów, Prezes Urzędu powziął podejrzenie, iż mogło dojść do naruszenia przez Spółkę zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 - dalej: „k.c.”, „Kodeks cywilny”), co może stanowić naruszenie art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1689 ze zm., dalej także: „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów”, „u.o.k.i.k”). Postanowieniem Nr RBG-13/2022 z dnia 1 marca 2022 r. (dalej: „Postanowienie”) Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie administracyjne, zarzucając Spółce, stosowanie niedozwolonych postanowień umownych, zakwestionowanych w punkcie I. sentencji niniejszej decyzji.

Spółka w piśmie z dnia 16 marca 2022 r. ustosunkowała się do stawianego jej w Postanowieniu zarzutu. Przedsiębiorca wskazał, iż deklaruje wolę współpracy z organem ochrony konsumentów w zakresie dostosowania treści stosowanych przez nią wzorców umów do stanu odpowiadającemu prawu, jednocześnie Spółka poinformowała, iż zaprzestała stosowania kwestionowanych postanowień umownych. Pismem z dnia 20 kwietnia 2022 r. Spółka wniosła o wydanie decyzji zobowiązującej. Na skutek dalszej korespondencji (pismo z dnia 26 maja 2022 r., z dnia 12 sierpnia 2022 r., 14 października 2022 r.), spotkania w delegaturze Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy (w dniu 11 maja 2022 r.) oraz wideokonferencji (w dniu 30 listopada 2022 r., 7 listopada 2023 r.) Przedsiębiorca zmodyfikował wcześniejszą propozycję zobowiązania. Ostateczna wersja zobowiązania została złożona w piśmie z dnia 7 grudnia 2023 r.

Prezes UOKiK zawiadomił Spółkę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego, możliwości zapoznania się z aktami sprawy i wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego (pismo z dnia 7 grudnia 2023 r.). Przedsiębiorca nie skorzystał z ww. prawa.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Krajowy Projekt Energetyczny sp. z o.o. jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000836513. Spółka została zarejestrowana w dniu 31 marca 2020 r. Do przedmiotu działalności Przedsiębiorcy należy m.in. działalność w zakresie specjalistycznego projektowania, naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń.

Przedsiębiorca prowadzi swoją działalność na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, mazowieckiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego. Spółka posiada sześć oddziałów: w Toruniu, Łodzi, Olsztynie, Białymstoku, Brodnicy i w Szczecinie.¹

Dowód: informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców, k. 8-10 akt adm.

Przedsiębiorca w ramach swojej działalności zawiera z konsumentami umowy o dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej posługując się wzorcem umowy. Umowy te zawierane są poza lokalem przedsiębiorstwa. Prezes UOKiK ustalił, iż wzorzec umowny na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej stosowany przez Przedsiębiorcę w toku prowadzenia działalności gospodarczej ulegał zmianom. W okresie od 31 marca 2020 r. do dnia 12 maja 2022 r. obowiązywało po sobie kilka wersji wzorca.

Dowód: załącznik 1 i 2 do pisma Spółki z dnia 30 sierpnia 2021 r., k. 18-72 akt adm., pismo Spółki z dnia 16 marca 2022 r., k.84-95 akt adm.

¹ <https://krajowyprojekt.pl/kontakt/>, stan na 17.11.2023 r.

We wzorcach umów stosowanych w obrocie z konsumentami, Spółka zamieściła postanowienia w brzmieniu:

1. Zleceniobiorca zwolniony będzie z dotrzymania terminu określonego w §5, bez skutków obciążających Zleceniobiorcę oraz bez konieczności zmiany umowy w razie:
 - przerwy w prowadzeniu robót spowodowanej warunkami atmosferycznymi uniemożliwiającymi prowadzenie robót zewnętrznych,(...)
 - warunków atmosferycznych niepozwalających na bezpieczne wykonanie montażu.

(§ 5 ust. 3 pkt 1 i 3 wzorca umowy Umowa .../.../.../2020 na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej o mocy ...kWp w miejscowości... - wersja obowiązująca od dnia 31 marca 2020 r.)
2. Do rozstrzygania ewentualnych sporów wynikających z niniejszej Umowy właściwym będzie sąd powszechny miejscowo i rzeczowo właściwy dla Zleceniobiorcy.

(§ 7 ust. 2 wzorca umowy Umowa .../.../.../2020 na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej o mocy ...kWp w miejscowości... - wersja obowiązująca od dnia 31 marca 2020 r.)

W oparciu o ww. wzorce umów Spółka zawarła [informacja prawnie chroniona] umowy z konsumentami.

Dowód: pismo Spółki z dnia 8 sierpnia 2022 r., k. 111 akt adm.

Spółka w dniu 17 marca 2022 r. wprowadziła do obrotu wzorzec umowy dotyczący dostawy urządzeń i budowy elektrowni fotowoltaicznej, który nie zawiera kwestionowanych postanowień. Pierwsza umowa na podstawie ww. wzorca została zawarta z konsumentem w dniu 22 marca 2022 r.

Dowód: pismo Spółki z dnia 8 sierpnia 2022 r. wraz z załącznikami, k. 111-177 akt adm.

Mając na względzie powyższe ustalenia faktyczne, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Naruszenie interesu publicznego

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Ingerencja Prezesa Urzędu ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy działania przedsiębiorcy godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku, zaburzając jego prawidłowe funkcjonowanie.

W opinii Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny. Wiąże się z ochroną praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów, zainteresowanych skorzystaniem z oferty Spółki dotyczącej dostawy urządzeń i budowy instalacji fotowoltaicznej, którzy mogli być narażeni na stosowanie przez spółkę we wzorcach umów niedozwolonych postanowień umownych. Zakwestionowane działania Spółki nie dotyczą więc interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wynika z faktu posługiwania się przez Spółkę wzorcami umowy przy oferowaniu usług konsumentom.

Należy jednocześnie podkreślić, że przepisy art. 385¹ i art. 385³ k.c., które stanowią materialną podstawę ingerencji Prezesa Urzędu w niniejszej sprawie, implementują do prawa krajowego Dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. U. UE. L 95/29 z dnia 21 kwietnia

1993 r. - dalej także: „dyrektywa 93/13” lub „dyrektywa”). Interpretacji tych przepisów należy zatem dokonywać w odniesieniu do uregulowań zawartych w dyrektywie. Zgodnie z preambułą dyrektywy, obowiązkiem państw członkowskich jest zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków. Należy tym samym uznać, że ochrona interesu publicznego w rozpatrywanej sprawie wyraża się także w konieczności zagwarantowania, by we wzorcach umów wykorzystywanych przez przedsiębiorców w relacjach z konsumentami nie występowały niedozwolone postanowienia umowne.

Ad I.

Naruszenie art. 23a u.o.k.i.k.

Zgodnie z art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 k.c.

Odwołanie się do stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. powoduje, że zrekonstruowanie treści zakazu wynikającego z art. 23a u.o.k.i.k. wymaga sięgnięcia także do uregulowań kodeksowych, odnoszących się do wzorców umów i postanowień niedozwolonych. O ile bowiem art. 385¹ § 1 k.c. określa cywilnoprawne skutki zastosowania w umowie niedozwolonego postanowienia umownego, o tyle art. 23a u.o.k.i.k. ustanawia publicznoprawny zakaz w tym zakresie.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W świetle ww. przepisu, możliwość uznania postanowienia za niedozwolone zależy zatem od łącznego spełnienia następujących **trzech przesłanek formalnych**:

- 1) postanowienie jest stosowane przez przedsiębiorcę wobec konsumentów,
- 2) postanowienie nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron,
- 3) postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione oraz

dwóch przesłanek merytorycznych:

- 4) postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,
- 5) postanowienie narusza w sposób rażący interesy konsumenta.

Dla uznania danego postanowienia umowy za niedozwolone konieczne jest łączne wystąpienie przesłanki sprzeczności z dobrymi obyczajami wraz z jednoczesnym rażącym naruszeniem interesów konsumenta. Z reguły rażące naruszenie interesu konsumenta jest naruszeniem dobrych obyczajów, ale nie zawsze zachowanie sprzeczne z dobrymi obyczajami rażąco narusza ten interes².

Kompetencja do uznania danego postanowienia za abuzywne należy do Prezesa UOKiK na podstawie art. 23b ust. 1 u.o.k.i.k. Zgodnie z tym przepisem Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującą jego wykorzystywania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 23a u.o.k.i.k. W decyzji Prezes Urzędu przytacza treść postanowienia wzorca umowy uznanego

² por. wyrok Sądu Najwyższego (dalej: SN) z dnia 13 października 2010 r., sygn. akt I CSK 694/09.

za niedozwolone. Decyzja ta po uprawomocnieniu, zgodnie z art. 23d u.o.k.i.k., ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

1. Status przedsiębiorcy

Zakaz wyrażony w art. 23a u.o.k.i.k. adresowany jest wyłącznie do przedsiębiorcy. Zgodnie z definicją przedsiębiorcy, zawartą w art. 4 pkt 1 u.o.k.i.k. pod pojęciem tym należy rozumieć m.in. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221 ze zm.). W myśl art. 4 ust. 1 ww. ustawy, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Działalność gospodarcza to zgodnie z art. 3 ww. ustawy zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Za przedsiębiorcę uznaje się więc podmiot, który spełnia łącznie określone ww. przepisami kryteria podmiotowe i przedmiotowe: po pierwsze jest osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, po drugie wykonuje działalność gospodarczą.

Spółka prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego o numerze KRS 0000836513. Spółka jest tym samym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów u.o.k.i.k., a zatem jej działania podlegają kontroli z punktu widzenia przepisów tej ustawy.

2. Postanowienia określające główne świadczenia stron

Przez pojęcie „głównych świadczeń stron” należy zasadniczo rozumieć elementy przedmiotowo istotne (*essentialia negotii*) umowy, które przyjmowane są przez strony na zasadzie wyraźnego, a nie domniemanego konsensusu, co wskazuje na indywidualne uzgodnienie treści tych postanowień. Nie ulega wątpliwości, że w praktyce są to postanowienia określające cenę oraz przedmiot świadczeń stron umowy. Za postanowienia określające świadczenia główne stron nie są natomiast uznawane postanowienia dotyczące świadczeń ubocznych, np. odsetki za opóźnienie, lub klauzule, które wywierają wpływ na wysokość świadczenia głównego, np. klauzule waloryzacyjne³.

Jak podkreśla się w orzecznictwie Sądu Najwyższego (dalej: „SN”), pojęcie głównych świadczeń stron należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Ustawodawca posłużył się bowiem terminem „postanowienia określające główne świadczenia stron”, a nie zwrotem „dotyczące” takiego świadczenia, który ma szerszy zakres⁴. Z drugiej jednak strony należy odnotować pogląd, iż dla określenia pojęcia głównego świadczenia stron nie ma przesądzającego znaczenia to, czy dane świadczenie należy do *essentialia negotii*. Z tej przyczyny zasięg tego pojęcia musi być zawsze ustalany *ad casum* z uwzględnieniem wszystkich postanowień oraz charakteru i celu zawieranej umowy⁵.

Przeprowadzona przez Prezesa UOKiK analiza postanowienia umownego wskazanego w pkt I.1 niniejszej decyzji wskazuje, że nie dotyczy ono głównych świadczeń stron umowy, związane jest bowiem z terminem wykonania umowy. Natomiast analiza drugiego z kwestionowanych postanowień umownych (pkt I.2 niniejszej decyzji) wskazuje, że nie dotyczy ono głównych świadczeń stron umowy, lecz odnosi się do wskazania w umowie konkretnego sądu do rozstrzygnięcia danej sprawy.

³ Wyrok SOKiK z dnia 1 marca 2007 r., sygn. akt XVII AmC 12/06.

⁴ Wyrok SN z dnia 8 czerwca 2004 r., sygn. akt I CK 635/03.

⁵ Wyrok SN z dnia 8 listopada 2012 r., sygn. akt I CSK 49/12.

3. Przestępka braku indywidualnego uzgodnienia

W przypadku postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone przestępka braku indywidualnego uzgodnienia nie ma znaczenia wobec abstrakcyjnego charakteru kontroli postanowienia wzorca umowy. Prezes UOKiK, nie bada w niniejszym postępowaniu konkretnych stosunków istniejących pomiędzy kontrahentami, ale wzorzec i treść hipotetycznych stosunków, jakie powstałyby pomiędzy Spółką, a potencjalnym konsumentem. Nie ma zatem znaczenia, czy jakaś konkretna umowa była między stronami negocjowana ani nawet czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany przy zawieraniu jakiegokolwiek konkretnej umowy. Kontrola ta ma bowiem charakter oceny *ex ante* i obejmuje wzorzec, nie zaś konkretną umowę. Istotny jest zatem fakt, że Przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowy Umowa .../..../..../2020 na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej o mocy ...kWp w miejscowości... - (wersję obowiązującą od dnia 31 marca 2020 r.) poprzez wystąpienie z ofertą zawarcia umowy z jego wykorzystaniem.

Jak ustalono, Spółka przygotowała wzorzec umowy określony w sentencji niniejszego decyzji, oferując konsumentom skorzystanie z oferty dostawy urządzeń i budowy elektrowni fotowoltaicznej.

4. Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Klauzula generalna dobrych obyczajów stanowi odesłanie do ocen uzasadniających reguły moralne opierające się na wartościach powszechnie akceptowanych w Polsce. Dobre obyczaje pojmowane są również jako reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie normami i zasadami postępowania. Kryteriami decydującymi o sprzeczności z dobrymi obyczajami są wymóg nieusprawiedliwionego pokrzywdzenia i działanie wbrew dobrej wierze i uczciwości. Przyjmuje się, iż nieusprawiedliwione pokrzywdzenie zachodzi wówczas, gdy stosując ogólne warunki umów lub wzorce, próbuje się chronić własne interesy kosztem partnera, bez dostatecznego brania pod uwagę jego interesów i bez przyznania mu wyrównania z tego tytułu.

Poprzez dobre obyczaje rozumiemy pewien powtarzalny wzorzec zachowań, który jest aprobowany przez daną społeczność lub grupę. Są to pozaprawne normy postępowania, którymi przedsiębiorcy winni się kierować. Ich treści nie da się określić w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tym praktykami życia gospodarczego. Wszystkie one podlegają zmianom w ślad za zmieniającymi się ideologiami politycznymi i społeczno-gospodarczymi oraz przewartościowaniami moralnymi. W szczególności zaś, dobre obyczaje to normy postępowania polecające na nienadużywaniu w stosunku do słabszego uczestnika obrotu posiadanej przewagi kontraktowej.

Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny⁶, sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności czyli takie działanie, które potocznie określone jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające *in minus* od przyjętych standardów postępowania. W stosunkach z konsumentami „dobry obyczaj” powinien wyrażać się we właściwym informowaniu o przysługujących uprawnieniach, niewykorzystywaniu pozycji profesjonalisty i rzetelnym traktowaniu partnerów umów. W takich stosunkach szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerłość, zaufanie, lojalność, rzetelność

⁶ K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2002 r., str. 804.

i fachowość. Działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku⁷.

W ocenie Prezesa Urzędu, dobrym obyczajem na gruncie niniejszej sprawy jest kształtowanie przez przedsiębiorcę treści postanowień umownych stosowanych we wzorcach umów, na podstawie których zawierane/kształtowane są umowy z konsumentami, w sposób zapewniający równomierne rozłożenie uprawnień i obowiązków między stronami stosunku umownego oraz niewykorzystywanie przez przedsiębiorcę silniejszej pozycji poprzez ustanawianie warunków umownych niekorzystnych dla konsumentów.

Pomocne przy ocenie abuzywnego charakteru postanowienia wzorca umowy w kontekście dobrych obyczajów może być dokonanie testu weryfikacji „przyzwoitości” danej klauzuli. Należy w związku z tym zbadać, czy oceniane postanowienie wzorca umowy jest sprzeczne z ogólnym wzorcem zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów. Wymaga to ustalenia, jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w braku takiej klauzuli lub przy zastosowaniu istniejących przepisów o charakterze dyspozytywnym. Jeżeli konsument byłby - na podstawie ogólnych przepisów - w lepszej sytuacji, gdyby konkretnego postanowienia wzorca nie było, należy przyjąć, że może ono mieć charakter abuzywny⁸.

5. Rażąco naruszenie interesów konsumenta

Daną klauzulę można uznać za abuzywną, kiedy umowne ukształtowanie praw i obowiązków konsumenta rażąco narusza jego interesy. Generalnie można przyjąć, iż chodzi tu o sytuacje, w których w sposób rażąco naruszona została równowaga interesów stron umowy i to przez to, iż jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę, układając ogólne warunki lub wzorce umowne. Pojęcie „interesów” konsumenta należy interpretować szeroko, nie tylko jako niekorzystne ukształtowanie jego sytuacji ekonomicznej. Należy tu uwzględnić także takie aspekty, jak niedogodności organizacyjne, stratę czasu, dezorganizację, wprowadzenie w błąd, nierzetelne traktowanie, czy naruszenie prywatności konsumenta⁹.

Interpretacji, kiedy mamy do czynienia z rażącym naruszeniem interesów konsumenta, a kiedy z nierażącym, nie należy sprowadzać do kategorii czysto ekonomicznej, gdyż nie chodzi tu o kryteria rachunkowe, a więc porównanie pieniężnej wartości świadczeń. Określenie „rażąco” należy odnieść do znacznego odbiegania przyjętego uregulowania od zasad uczciwego (słusznego) wyważenia praw i obowiązków. Za tego typu zasady konstruujące modelowe (optymalne) ukształtowanie praw i obowiązków umownych stron traktowane są przepisy ustawowe o charakterze dyspozytywnym. Stąd też nie jest możliwe ustalenie pewnych ogólnych kryteriów, których spełnienie w każdej sytuacji automatycznie prowadzi do uznania, że interesy danego konsumenta zostały rażąco naruszone.

Oznacza to, że ocena, czy postanowienia zawartej umowy rażąco naruszają interesy konsumenta, powinna być dokonywana *in concreto*, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danego przypadku. W tym zakresie zasadne jest sięgnięcie do dyrektywy 93/13, która stanowi, że daną klauzulę należy uznawać za niedozwoloną, gdy naruszając zasadę wzajemnego zaufania, powoduje znaczącą (istotną) i nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta (art. 3 ust. 1 dyrektywy). W związku z tym pojęcie „rażącego naruszenia interesów konsumenta” można utożsamiać z istotną i nieusprawiedliwioną dysproporcją praw i obowiązków na jego niekorzyść.

⁷ Wyrok SN z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. akt I CK 832/04.

⁸ Wyrok SN z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III SK 21/06.

⁹ Wyrok SN z dnia 8 czerwca 2004 r., sygn. akt I CK 635/03.

Ponadto, przy określaniu stopnia naruszenia interesów konsumenta należy stosować nie tylko kryteria obiektywne (np. wielkość poniesionych czy groźących strat), lecz również względy subiektywne związane bądź to z przedsiębiorcą (np. renomą firmy), bądź to z konsumentami (np. seniorzy, dzieci). Konieczne jest zbadanie, jaki jest zakres groźących potencjalnemu konsumentowi strat lub niedogodności¹⁰. Jak wskazał w jednym z kluczowych orzeczeń Sąd Najwyższy - dokonując wykładni art. 385¹ k.c. - rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym.

Podsumowując, obie wskazane w art. 385¹ k.c. formuły prawne (tj. dobre obyczaje oraz rażące naruszenie interesów konsumentów) służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają zakres określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta.

Klauzule szare

Pomocnym narzędziem w celu identyfikacji postanowień niedozwolonych pod kątem naruszenia dobrych obyczajów oraz rażącego naruszenia interesów konsumentów są tzw. klauzule szare. Ich przykładowy katalog określony został w art. 385³ k.c. i zawiera najbardziej typowe i znane z praktyki obrotu postanowienia naruszające równowagę kontraktową stron. Samo jednak zamieszczenie klauzuli wśród postanowień wymienionych w omawianym katalogu nie powinno przesądzać automatycznie o jej niedozwolonym charakterze. Nie jest bowiem wykluczone, iż konkretna klauzula, mimo iż objęta listą, nie ma niedozwolonego charakteru. W konkretnym przypadku może się okazać, iż nie prowadzi ona do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Dlatego też katalog klauzul zawartych w art. 385³ k.c. należy traktować jako listę tzw. klauzul szarych. Jak wynika z orzecznictwa SN, postanowienie umowne, które zostało umieszczone w przykładowym katalogu nieuczciwych postanowień umownych nie jest *per se* nieuczciwym postanowieniem umownym. Treść tego katalogu nie przesądza statusu danego postanowienia jako niedozwolonego postanowienia umownego (postanowienia wzorca umowy). Wykaz ten należy kwalifikować jako swoistą wskazówkę co do rodzaju postanowień, które mogą budzić zastrzeżenia z punktu widzenia ich zgodności z interesami i uprawnieniami konsumentów¹¹.

Ocena postanowień wzorców umów stosowanych przez Przedsiębiorcę

Ad I. 1.

We wzorcu umowy Przedsiębiorca zamieścił postanowienie o treści:

„Zleceniobiorca zwolniony będzie z dotrzymania terminu określonego w §5, bez skutków obciążających Zleceniobiorcę oraz bez konieczności zmiany umowy w razie:

1. przerwy w prowadzeniu robót spowodowanej warunkami atmosferycznymi uniemożliwiającymi prowadzenie robót zewnętrznych,(...)

3. warunków atmosferycznych niepozwalających na bezpieczne wykonanie montażu.”

(§ 5 ust. 3 pkt 1 i 3 wzorca umowy Umowa .../..../..../2020 na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej o mocy ...kWp w miejscowości... - wersja obowiązująca od dnia 31 marca 2020 r.)

¹⁰ Por. wyrok SA z Warszawy z dnia 13 marca 2014 r., sygn. akt VI ACa 1733/13; wyrok SOKiK z dnia 26 maja 2015 r., sygn. akt XVII AmC 2615/14.

¹¹ Wyrok SN z dnia 11 października 2007 r., sygn. akt III SK 19/07.

W ww. §5 ust. 1 i 2 wzorca umowy Spółka wskazuje, iż „Zleceniobiorca deklaruje gotowość do wykonania przedmiotu umowy w terminie do ... tygodni liczonych od dnia wplynięcia środków na konto Zleceniobiorcy. Termin wykonania przedmiotu umowy strony ustalają najdalej na 10 dni od daty zadeklarowanej gotowości, określonej w ust. 1.”

Prezes UOKiK wskazuje, iż zakwestionowane postanowienie jest odpowiednikiem niedozwolonych postanowień wskazanych w art. 385³ pkt 2 k.c., zgodnie z którym - w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Na podstawie art. 471 k.c. przedsiębiorca, który nie realizuje w pełni obowiązków umownych, zobowiązany jest do naprawienia poniesionej przez konsumenta szkody. Cytowane postanowienie wyłącza taką możliwość w sytuacji kiedy nastąpi przerwa w prowadzeniu robót spowodowanej warunkami atmosferycznymi uniemożliwiającymi prowadzenie robót zewnętrznych lub nastąpią warunki atmosferyczne niepozwalające na bezpieczne wykonanie montażu. Spółka zatem zastrzegła, iż może w ww. okolicznościach uwolnić się od wszelkiej odpowiedzialności względem konsumentów za nieterminową realizację umowy. Zauważyć przy tym należy, iż Spółka w kwestionowanym postanowieniu odnośnie warunków atmosferycznych używa niedookreślonych pojęć tj. „uniemożliwiające prowadzenie robót zewnętrznych”, „niepozwalające na bezpieczne wykonanie montażu”. Brak konkretyzacji, o jakie obiektywnie warunki pogodowe chodzi może utrudnić konsumentom ocenę czy warunki te zaistniały i przez jaki okres. W tożsamy sposób należy ocenić sposób bezpiecznego wykonania montażu. W oparciu o analizowany wzorec umowy, klient nie wie, jakie są warunki bezpiecznego montażu albo co też przedsiębiorca rozumie przez takie warunki, przez co może to powodować jednostronne ich ustalania przez Spółkę w trakcie wykonania umowy. Zatem brak skonkretyzowania przypadków, kiedy odpowiedzialność Spółki będzie wyłączona może prowadzić do nadużyć ze strony Przedsiębiorcy. Zauważyć należy, iż okolicznością wyłączającą odpowiedzialność przedsiębiorcy i nie budzącą wątpliwości związaną z warunkami atmosferycznymi może być wyłącznie zaistnienie siły wyższej.

Niezależnie od powyższego Prezes UOKiK stwierdza, że brzmienie zakwestionowanej klauzuli jest zbliżone do brzmienia postanowienia o treści: „*W przypadku wystąpienia w trakcie realizacji budowy niekorzystnych warunków atmosferycznych takich jak np. niskie temperatury poniżej -5 stopni C, ulewne deszcze trwające przez co najmniej 30 dni lub też wystąpienia innych podobnych i niezależnych od Sprzedającego przeszkód. Sprzedający zastrzega sobie prawo do przedłużenia terminów, o których mowa w ust. 1 o czas trwania tych przeszkód, nie dłużej niż o 3 miesiące*”, wpisanego do Rejestru klauzul niedozwolonych (dalej: „Rejestr”) pod numerem 833¹². W uzasadnieniu do wyroku stanowiącego podstawę wpisu wskazanego postanowienia do Rejestru Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „SOKiK”) zważył, że wskazana klauzula „*narusza art. 385³ pkt 2 k.c., który stanowi, że w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są takie, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania*”. Sad Apelacyjny w Warszawie rozpatrujący apelację od ww. wyroku wskazał¹³, iż „*profesjonalista na rynku budownictwa jakim bez wątpienia jest pozwana Spółka powinna z należyłą starannością zorganizować proces budowy i ustalić termin realizacji świadczenia, uwzględniając jednocześnie możliwość przejściowo niekorzystnych warunków atmosferycznych. Wprowadzenie zaś do umowy powyższej klauzuli skutkuje istotnym ograniczeniem odpowiedzialności, z przyczyn które przedsiębiorcy do tego nie uprawniają.*”

¹² Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 18 maja 2005 r., sygn. akt. XVII AmC 86/03.

¹³ Wyrok z dnia 26 kwietnia 2006 r., sygn.. akt VI ACa 1209/05.

Omawiane postanowienie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i stanowi próbę przeniesienia ryzyka gospodarczego na konsumenta. Nawet jeżeli okoliczności wskazane przez Spółkę mogą być od niej bezpośrednio niezależne to w świetle obowiązującego prawa Przedsiębiorca ponosi za nie odpowiedzialność. Konsument nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji sytuacji, które Przedsiębiorca mógł przewidzieć i odpowiednio zabezpieczyć obie strony umowy przed ich zaistnieniem.

Wymaga podkreślenia, że zgodnie z art. 355 § 2 k.c., należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 października 2003 r. (sygn. akt V CK 311/02), o tym, czy na tle konkretnych okoliczności można osobie zobowiązanej postawić zarzut braku należytej staranności w dopełnieniu obowiązków, decyduje nie tylko niezgodność jego postępowania z modelem, lecz także uwarunkowana doświadczeniem życiowym możliwość i powinność przewidywania odpowiednich następstw zachowania. Z uwagi na powyższe, zdaniem Prezesa UOKiK, Przedsiębiorca jako profesjonalista działający na rynku sprzedaży i montażu instalacji fotowoltaicznych, powinien przy określaniu terminu realizacji przedmiotu umowy mieć na względzie typowe okoliczności zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na przedłużenie okresu prowadzenia montażu. W ocenie Prezesa Urzędu, za bezzasadne należy uznać wyłączenie przez Przedsiębiorcę odpowiedzialności za opóźnienia w realizacji umowy wynikające np. z warunków atmosferycznych, które uniemożliwiają wykonywanie robót.

Mając na względzie powyższe, zdaniem Prezesa UOKiK Spółka poprzez stosowanie omawianego postanowienia chroni swoje interesy i przenosi ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej na konsumenta.

W ocenie organu ochrony konsumentów, Przedsiębiorca stosując we wzorcach umów omawiane postanowienie wykorzystał swoją pozycję profesjonalisty i w sposób nierzetelny potraktował swoich kontrahentów.

W przypadku niniejszego postanowienia rażące naruszenie interesów konsumentów polega na pozbawieniu konsumentów możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu nieterminowej realizacji umowy. Zgodnie z treścią kwestionowanego zapisu, Spółka postępuje się określeniami, które mogą pozwolić jej na korzystną dla siebie interpretację umowy.

W tym miejscu Prezes UOKiK wskazuje, że w przypadku zaistnienia opóźnienia w realizacji instalacji fotowoltaicznej mogą powstać po stronie konsumenta nie tylko niedogodności związane z faktem dłuższego oczekiwania na montaż, ale także znaczne straty finansowe. Zauważyć bowiem należy, iż pociągnie to za sobą opóźnienie w podłączeniu do sieci elektroenergetycznej i korzystaniu z preferencyjnych warunków rozliczania energii elektrycznej, jakie niesie za sobą zainstalowanie odnawialnego źródła energii. Ponadto konsument może zostać pozbawiony możliwości uzyskania dopłaty do realizacji instalacji (np. poprzez program dofinansowania mikroinstalacji fotowoltaicznych Mój Prąd¹⁴) bowiem każda transza dofinansowania ograniczona jest limitem, budżet poszczególnych edycji wyczerpuje się w dość szybkim czasie, a czas oczekiwania na kolejną turę może być długi.

Spółka stosując cytowane postanowienie w sposób niewłaściwy kształtuje swoją odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku, gdyby wzorce umów stosowane przez Przedsiębiorcę nie zawierały kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

¹⁴ Więcej informacji na temat projektu „Mój Prąd” znajduje się na stronie internetowej <https://mojprad.gov.pl/>, 17.11.2023 r.

Stosowana przez Spółkę klauzula zatem nie uwzględniała i nie zabezpieczała interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadziło do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa UOKiK, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

W ocenie Prezesa UOKiK powyższe postanowienie zmierza do istotnego ograniczenia odpowiedzialności względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385³ pkt 2 k.c.

Ad I.2.

We wzorcu umowy Spółka zamieściła postanowienie o treści:

„Do rozstrzygania ewentualnych sporów wynikających z niniejszej Umowy właściwym będzie sąd powszechny miejscowo i rzeczowo właściwy dla Zleceniobiorcy.”

(§ 7 ust. 2 wzorca umowy Umowa .../.../.../2020 na dostawę urządzeń i budowę elektrowni fotowoltaicznej o mocy ...kWp w miejscowości... - wersja obowiązująca od dnia 31 marca 2020 r.)

W ocenie Prezesa UOKiK zakwestionowane postanowienie jest odpowiednikiem niedozwolonego postanowienia wskazanego w art. 385³ pkt 23 k.c., zgodnie z którym - w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają jurysdykcję sądów polskich lub poddają sprawę pod rozstrzygnięcie sądu polubownego polskiego lub zagranicznego albo innego organu, a także narzucają rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy.

Co do zasady powództwo wytacza się przed sąd pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania. Z właściwości przemiennej określonej w art. 34 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm., dalej także: „k.p.c.”) wynika, iż powództwo m.in. o wykonanie, rozwiązanie, zmianę umowy może być wytoczone przed sąd miejsca jej wykonania. Jednakże, właściwość sądowa ustalana jest w kontekście konkretnej sprawy i tego, kto pozywa a kto jest pozwanym, przez co nie można jej jednostronnie narzucić na etapie zawierania umowy z konsumentem. Przedsiębiorcy nie przysługuje zatem kompetencja do jednostronnego wyznaczenia właściwości sądu, ze względu na to, że jest ona określona precyzyjnie i wyczerpująco w Kodeksie postępowania cywilnego. Cytowane postanowienie może być sprzeczne z art. 31 § 2 k.p.c., który wyłącza możliwość zastosowania właściwości przemiennej w sprawach przeciwko konsumentom.

Zgodnie z obowiązującym prawem w przypadku, kiedy to Spółka wytoczyłaby powództwo przeciwko konsumentowi musiałaby to zrobić przed sąd miejsca zamieszkania konsumenta, co byłoby dla niego korzystniejsze, ze względu na np. brak konieczności dojazdu do sądu właściwego dla Przedsiębiorcy. W niniejszym przypadku, Spółka mająca siedzibę w Toruniu mogłaby wykonać montaż np. u konsumenta, który ma miejsce zamieszkania w Olsztynie. W myśl omawianego postanowienia przykładowy konsument z Olsztyna miałby obowiązek udania się do sądu w Toruniu, oddalonego od miejsca jego zamieszkania o ok. 200 kilometrów.

Zdaniem Prezesa UOKiK, takie zachowanie Przedsiębiorcy ma na celu ochronę jedynie własnego interesu kosztem interesów konsumenta, traktując go niełojalnie i wykorzystując przy tym pozycję profesjonalisty, co pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami.

Spółka poprzez stosowanie omawianego postanowienia w sposób niewłaściwy informuje o prawach konsumentów i wykorzystuje swoją pozycję profesjonalisty. Cytowane postanowienie świadczy o nierzetelnym traktowaniu konsumentów.

W przypadku niniejszego postanowienia rażąco naruszenie interesów konsumentów polega na ustanowieniu przez Przedsiębiorcę sprzecznej z prawem dysproporcji praw w zakresie trybu rozstrzygania sporów pomiędzy stronami umowy na niekorzyść konsumenta, narzucając tym samym konsumentowi konieczność prowadzenia postępowań sądowych przez sąd właściwy ze względu na siedzibę Spółki, co może być utrudnieniem w dostępie do sądu i może narażać konsumenta na dodatkowe dolegliwości finansowe związane z dojazdami do sądu oraz stratę czasu. Takie ograniczenia i utrudnienia w dostępie do sądu, które nie obejmują Przedsiębiorcy, stawiają go w lepszej sytuacji ekonomicznej od konsumenta.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku, gdyby wersje wzorców umów stosowane przez Przedsiębiorcę nie zawierały kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że nie miałby ograniczonego lub utrudnionego dostępu do drogi sądowej.

Kwestionowane postanowienie nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowa klauzula, w ocenie Prezesa UOKiK, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Wobec powyższego, w ocenie Prezesa UOKiK, ww. postanowienie stanowi niedozwolone postanowienie umowne zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385³ pkt 23 k.c.

Uzasadnienie rozstrzygnięcia w kwestii wniosku Spółki w sprawie wydania decyzji w trybie art. 23c u.o.k.i.k.

Zgodnie z art. 23b ust. 1 u.o.k.i.k. Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującą jego wykorzystywania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 23a. W decyzji Prezes Urzędu przytacza treść postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolone. Zgodnie z art. 23b ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do: 1) poinformowania konsumentów, będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca, o którym mowa w ust. 1, o uznaniu za niedozwolone postanowienia tego wzorca - w sposób określony w decyzji; 2) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji.

Jak jednak stanowi art. 23c ust. 1 u.o.k.i.k., jeżeli przedsiębiorca przed wydaniem decyzji, o której mowa w art. 23b ust. 1, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a, lub usunięcia skutków tego naruszenia, Prezes Urzędu może, wydając decyzję, o której mowa w art. 23b ust. 1, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

W toku postępowania, na podstawie art. 23c ust. 1 u.o.k.i.k., Spółka zobowiązała się do zwrotu kosztów poniesionych przez konsumentów w związku z wykorzystaniem przez Spółkę postanowień wskazanych w punkcie I.1. i I.2. sentencji niniejszej decyzji, do podjęcia działań mających na celu poinformowanie konsumentów o bezskuteczności zakwestionowanych postanowień. Ponadto Spółka zobowiązała się do publikacji oświadczenia informującego o wydanej w sprawie decyzji na swojej stronie internetowej, profilu na portalu społecznościowym Facebook oraz Instagram.

W ocenie Prezesa Urzędu, zaproponowane przez Spółkę zobowiązanie nie budzi zastrzeżeń, a jego treść jest jednoznaczna i precyzyjna. Zobowiązanie Spółki zmierza do usunięcia skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a u.o.k.i.k., o ile skutki takie w ogóle zaistniały. Realizacja wnioskowanego przez Spółkę zobowiązania pozwoli osiągnąć cele postępowania poprzez zwrot konsumentom możliwych kosztów poniesionych w związku z wykorzystaniem przez Spółkę postanowień wskazanych w punkcie I.1. i I.2. sentencji niniejszej decyzji w terminie do 30 dni od daty dostarczenia przez konsumenta stosownego wniosku. Ponadto Spółka złoży konsumentom oświadczenia o bezskuteczności kwestionowanych postanowień.

Z kolei obowiązek dotyczący opublikowania na stronie internetowej, koncie Przedsiębiorcy na portalu Facebook oraz Instagram oświadczenia informującego o wydanej w sprawie decyzji i zawierającego odnośnik umożliwiający zapoznanie się z decyzją opublikowaną na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jak również obowiązek przesłania konsumentom osobnego oświadczenia w formie wiadomości e-mail lub pocztą tradycyjną, zawierającego informacje w tym samym zakresie, dopełnia ww. obowiązek usunięcia skutków naruszenia, poprzez przedstawienie konsumentom informacji na temat działań podjętych przez Przedsiębiorcę w celu doprowadzenia do stanu zgodnego z prawem.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu uznał za celowe nałożenie na Spółkę obowiązku wykonania przedłożonego przez nią zobowiązania. W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z art. 28 ust. 1 u.o.k.i.k., w przypadku gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszania zakazu, o którym mowa w art. 24 tej ustawy, i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. Mając na względzie powyższe, w niniejszej sprawie spełnione zostały warunki niezbędne do wydania decyzji na podstawie art. 23c ust. 1 u.o.k.i.k.

Mając na uwadze powyższe Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie I. sentencji decyzji.

Ad II. Obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań

Stosownie do art. 23c ust. 3 u.o.k.i.k., elementem obligatoryjnym decyzji zobowiązującej jest nałożenie przez Prezesa Urzędu obowiązku składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązania. W związku z powyższym Prezes Urzędu zobowiązał Przedsiębiorcę do poinformowania o stopniu realizacji zobowiązań, o których mowa w punkcie I. sentencji niniejszej decyzji, zgodnie z treścią punktu II. sentencji decyzji.

Przekazane przez Spółkę informacje oraz dokumenty pozwolą zweryfikować i ocenić sposób oraz stopień wykonania zobowiązania.

Mając na uwadze powyższe Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie II sentencji decyzji.

Pouczenie

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c.- od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1144 ze zm.), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł. Zgodnie z art. 103 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 k.p.c. strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaze, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Piotr Adamczewski